Anul al 58-lea 12 Pagini EXEMPLARUL In România 3 lei In străinătate 6 lei 12 Pagini Nr. 56 Sâmbătă 1 Martie 1941

Taxa postală plătită în numerar conform aprobare Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR. VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

„ASOCIAŢIUNI"

IMPORTANŢA DUNĂRII ŞI A IEŞIREI SALE LA MARE

Modificările adânci ce s'au produs în Europa în domeniul politic şi economic, au impus desvoltarea crescândă a comunicaţiilor pe apă prin canalizări. O adevărată revoluţie e pe punctul să se producă în sistemul hidrografic şi chiar orografic al vechiului Continent prin stabilirea de legături între fluvii şi mări, ca şi între fluvii, râuri, lacuri şi mări, în care Dunărea domină întregul sistem. Napoleon I a conceput proectul unirii Rhinului cu Dunărea spre a stabili legătura între Oceanul Atlantic şi Marea Neagră. Căderea lui Napoleon a împiedicat îndeplinirea acestui proect.

In 1834, cu prilejul călătoriei sale în Dobrogea, căpitanul Moltke, — mai târziu faimosul mareşal al armatei germane, — s'a interesat de proectul unui canal între Roşova şi Constanţa, care să creeze o ieşire mai apropiată a Dunării în Marea Neagră şi să fie o cale navigabilă mai sigură decât aceea prin gurile Dunării.

După câţiva ani, Austria a făcut o propunere Turciei privitoare la realizarea acestui proect. Iată ce scrie francezul Pellé în prefaţa marelui Atlas geografic şi istoric al imperiului Otoman din 1844:

„Când se consideră că desvoltarea comercială a Germaniei şi a Austriei depind în mare parte de libertatea navigaţiunei pe Dunăre, înţelegem pentruce Austria a propus Turciei să construiască pe socoteala sa un canal între Roşova şi Constanţa".

Turcia a refuzat oferta. Astăzi nu mai e vorba de proecte iluzorii, ci de proecte studiate de technicieni, unele realizate şi altele în curs de executare.

In Germania s'a prevăzut, după războiul mondial, construirea unui număr de 18 canale, având o lungime de aproape 3000 klm., în legătură cu Dunărea: Necar-Dunăre; Dunărea-Lacul Constanţa; Rhin-Mein-Dunărea.

După evaluarea făcută de experţii germani, traficul normal anual pe marele canal Rhin-Mein-Dunărea va putea atinge 4.500.000 tone. Alte canale vor lega Marea Baltică de Marea Neagră. Economistul francez d. Lucien Romier, care a vizitat ţara noastră acum câţiva ani, ocupându-se de problema Dunăreană, scria în 1929 într'un articol publicat în „Revue de deux Mondes":

„Să presupunem transportul fluvial prin vase de mare tonaj, devenit posibil între Oceanul Atlantic şi Marea Neagră. Aceasta e nu numai o revoluţie nouă în datele traficului european, dar o deviaţie fundamentală a traficului universal.

In adevăr, joncţiunea bazinului Rhinului, bogat în cărbuni, dispunând de metalurgia sa şi de industriile sale numeroase, cu câmpiile dunărene, aproape toate agricole, va avea o putere atât de completă, încât ea va fi în stare să atragă circulaţia generală. Un curent de schimburi crescânde se va stabili între acest sistem economic de o parte, Rusia, Orientul mediteranian şi Asia Mică de altă parte.

In curând atracţia va influenţa asupra unor linii ce trec prin Suez".

In războiul actual însemnătatea Dunării, ca arteră principală de comunicaţie pe apă şi de legătură între Occident şi Orient, prin reţeaua sa de canale din Germania, a eşit şi mai mult în evidenţă.

In deosebi, însemnătatea ieşirii Dunării la marea Neagră va fi şi mai mare, în urma completării reţelelor de canale dintre marea Nordului, marea Baltică şi marea Neagră.

Când această vastă reţea hidrografică va fi completată de germani, odată cu creşterea traficului internaţional pe Dunăre, valoarea Dobrogei va creşte, atât din punct de vedere economic, cât şi din punctele de vedere social şi cultural. Noi am îndeplinit până acum o parte din opera civilizatoare în această provincie transdunăreană; rămâne să o continuăm şi s'o desăvârşim în toate direcţiile sub impulsul cerinţelor imperioase ale intereselor noastre naţionale şi economice, ca şi a celor internaţionale.

Cum interesele noastre şi cele ale Germaniei sunt comune, în ce privşte folosinţa marei căi navigabile a Dunării şi a eşirei sale la mare, întărirea poziţiei României la gurile Dunării este un comandament al politicei europene.

ADUNAREA OBŞTEASCĂ PLEBISCITARĂ

Naţiunea română a fost chemată de Conducătorul Statului în adunare obştească plebiscitară pentru ziua de 2 Martie.

„Am hotărât — spune d. general Antonescu în proclamaţia către ţară — să vă cer aprobarea voastră asupra guvernării mele dela 6 Septembrie şi până azi".

Poporul român va avea deci să se rostească prin „vot pe faţă" printr'un Da sau Nu asupra întregului complex al actelor de guvernământ săvârşite sub conducerea d-lui general Antonescu şi reprezentând pe plan intern ca şi pe plan extern, noua concepţie de viaţă a statului român

Rostul adunărilor plebiscitare — mai în toate cazurile — este consacrarea morală şi legală a unei noui stări de lucruri prin aprobarea naţională care, tocmai din pricina acestei noui stări de lucruri, n'a avut încă posibilitatea legală formală de afirmare. Ele au adâncul înţeles al necesităţii permanente şi sub orice regim politic, al evidenţei unei armonii între concepţia acelora cari conduc destinele neamului şi acea a neamului însuşi cu privire la nevoile generale, la interesele statului, la postulatele naţionale, la ordinea socială şi la securitatea ţărei.

Dat fiind tocmai acest adânc înţeles, valoarea adunărilor plebiscitare este în raport direct cu valoarea civică, a cetăţenilor, cu cultura lor, cu educaţia lor naţională şi în acelaş timp cu condiţiile legale şi de independenţă de judecată şi de apreciere în care ele se pot desfăşura.

Cetăţenii români vor fi deci chemaţi în ziua de 2 Martie la o manifestare plebiscitară fără nici o deosebire de profesiune, fiindcă — după cum spune d. general Antonescu în declaraţiile d-sale — „expresia voinţei naţionale nu se poate opri în faţa hainei sau postului profesional de viaţă".

Trecem prin vremuri grele — cum poate n'au mai fost niciodată, pentru neamul românesc. Asemenea vremuri nu pot fi învinse decât prin unire şi prin ordine.

Avem convingerea adâncă, — am avut-o totdeauna — că dela un capăt la altul al ţărei, românii toţi, de orice profesiune, din orice clasă socială, de orice credinţă politică, au fost, sunt şi vor fi elemente de ordine, pătrunşi de valoarea pe care o reprezintă ordinea şi unirea pentru bunul mers al statului, pentru satisfacerea intereselor lui, cât şi pentru o limitată şi trainică întemeiere a propriei lor existenţe. Spiritul anarhic nu corespunde firei româneşti. El poate pătrunde pe căi piezişe, el poate fi strecurat de elemente străine şi duşmane, dar va fi totdeauna învins de bunul simţ tradiţional al poporului, de spiritul lui critic, de dragostea lui de ţară şi de familie, de credinţa lui în Dumnezeu şi în dreptate.

„Am voit împăcarea generaţiilor — spune azi Conducătorul Statului în chemarea sa — respectul trecutului, cinstirea a tot ce e bun şi nepătat în neamul românesc, pentruca să ne merităm moştenirea strămoşilor şi slava urmaşilor".

Este în aceste cuvinte un întreg program de guvernământ dar în acelaş timp ele constitue şi o sinteză a postulatelor generale, postulate care de atâta vreme chinuesc sufletul poporului român, îi întreţin speranţele în viitor şi îi întăresc credinţa în vitalitatea lui.

Plebiscitul dela 2 Martie va avea să facă dovada raportului de încredere între Conducător şi poporul român pe acest criteriu al faptelor săvârşite până acum şi al făgăduelilor de viitor exprimate de d. general Antonescu în mesajul său către naţiune.

„Pentru a putea duce mai departe această povară istovitoare — spune Conducătorul Statului în încheerea mesajului său — trebue să simt că toţi românii sunt azi gata să dovedească tuturor că nimic nu-i desparte şi totul îl dăruiesc Ţării".

Şi conducerea statului se va putea desfăşura „fără tiranie, fără trufie" — după cum spune însuşi Conducătorul statului în mesajul său către naţiune, precizându-şi rolul în aceste cuvinte:

„Fiindcă eu nu sunt nici tiran, nici trufaş, nici stăpânitor al destinului naţional, ci cel din urmă fiu al Ţării care vrea să slujească neamul cum fiecare l-aţi sluji".

SITUAŢIA MILITARĂ ŞI DIPLOMATICĂ

OPERAŢIUNILE DE PE TEATRELE DE RĂZBOI

Harta teatrului de război din Africa Orientală

Cooperarea aeriană germano-italiană, în Mediterana centrală şi orientală, ca şi în Africa de nord, a fost completată şi cu cooperarea trupelor de uscat germane cu cele italiene, pe teatrul de operaţiuni din Libia. Un corp expediţionar german a fost transportat zilele acestea, prin Italia şi apoi îmbarcat pe vase şi debarcat într'un port al Tripolitaniei din apropierea zonei operaţiilor.

Unităţi motorizate din acest corp expediţionar german au participat pentru întâia oară, la luptele ce s'au dat eri, la sud-est de Agedabia, împotriva unor formaţiuni motorizate britanice.

Localitatea Agedabia e situată la 180 km. sud de Bengasi şi în apropiere de micile porturi de pe coasta golfului Sirta, Znelina şi Ain Kiarit. La sud-est de Agedabia este oaza întărită Gtafia pe lângă care trece drumul ce leagă Agedabia de Angila şi Lebba din interiorul deşertului Libiei.

In zona frontierei orientale a Cirenaicei, garnizoanele italiene din oazele Giarabub şi Kufra, opun încă rezistenţă, cu toată presiunea exercitată de detaşamentele britanice ale armatei Nilului. Situaţia pe teatrele de operaţiuni din Africa orientală, este următoarea:

In Eritreea, bătălia de la Keren continuă. In ultimele zile italienii au întărit forţele lor cu artilerie şi aviaţie în triunghiul ameninţat Keren-Asmara-Massaua portul principal al Eritreei de pe coasta Mării Roşii.

Mai la sud, în regiunea Amhara din Abisinia, trupele anglo-sudaneze se găsesc tot în apropiere de oraşul Gondar, fosta

(Continuare în pag. 2-a)

Roadele colaborării italo-germane în Mediterana şi Africa de Nord

Aviaţia şi submarinele germane împiedică ajutorarea Angliei de către Statele Unite

Prin telefon, dela corespondentul nostru din Berlin

BERLIN, 26. — La Berlin a produs mare senzaţie telegrama unui trimis special german, de pe frontul din Libia, care descrie în mod realist succesele aviaţiei germane impotriva armatei britanice.

După comunicările acestui ziarist, planurile militare britanice au fost simţitor turburate, ba chiar în unele părţi complect zădărnicite. Flota britanică din Marea Mediterană a trebuit să-şi schimbe complet tactica. Zona strategică importantă din Mediterana, între Sicilia şi coasta africană, poate fi considerată de azi înainte ca închisă. Aviaţia germană supraveghează această zonă şi împiedică orice convoi sau vas britanic să treacă pe acolo. Din această cauză, situaţia navală în Marea Mediterană s'a schimbat şi de aici încolo se poate vorbi despre începerea unei noui faze a războiului din Marea Mediterană.

Deasemenea, şi aspectul războiului de pe continentul african a suferit o mare schimbare în urma intervenţiei aviaţiei germane şi detaşamentelor cuirasate germane. Armata generalului Wavel se află azi în faţa unor puternice unităţi germano-italiene. In acelaş timp, armata britanică are în spatele ei un deşert larg de 6—700 klm. In urma intervenţiei pline de succes a aviaţiei germane trupele britanice în plină concentrare au fost răspândite iar coloanele de muniţii distruse. Deoarece armata generalului Wavel nu are la dispoziţie decât câteva porturi pentru aprovizionare, porturi ce se află în continuu sub bombardamentul aviaţiei germane, cu ocazia căruia numeroase vase au fost scufundate sau avariate, se poate considera că armata Wavel a rămas fără aprovizionare.

După toate părerile, se poate vorbi despre începerea unei noui faze în războiul din Marea Mediterană. Totuş, cercurile informate germane subliniază şi azi încă, că Germania consideră şi în situaţia de azi Marea Mediterană ca un teatru de război secundar.

Atacul principal german se va îndrepta în viitor împotriva insulei britanice.

Aceasta fiind situaţia, este foarte important de a se examina problema dacă Anglia va fi în stare să mentină legăturile maritime cu Statele Unite. Se ştie că în ultimul timp forţele navale germane au scufundat numeroase vapoare britanice, cu un tanaj total de 215 mii tone. Se subliniază că în anul 1939 Statele Unite au construit 22 de vase comerciale, cu un tonaj total de 220 mii tone. Aceste succese germane au fost realizate în cadrul vechiului război submarin, adică înaintea începerii marei ofensive de primăvară anunţată de cancelarul Hitler.

Pentru anul 1941 programul naval al Statelor Unite prevede construirea a 72 vase comerciale, cu un tonaj total de 600 mii de tone. In ultimele două luni, submarinele germane au scufundat un tonaj similar de vase britanice. Deasemenea, s'au primit informaţiuni că preşedintele Roosevelt a dat dispoziţiuni să se construiască 200 vase comerciale, după un procedeu foarte urgent. După părerile experţilor germani, aceste vase vor fi terminate de abea la mijlocul anului 1942. Reiese deci din aceste date că în anul 1941 Anglia nu poate conta pe un ajutor esenţial din partea Americii, mai ales că aceasta suferă ea însăş de o lipsă mare de vapoare. In războiul trecut, Anglia a avut de partea ei flotele tuturor marilor puteri, afară de Germania. Aceste mari puteri supraveghiau apele lor şi legăturile maritime. Aşa cum se prezintă azi situaţia, optimismul care domeşte la Berlin este complect îndreptăţit şi există convingerea că şi în domeniul maritim situaţia s'a îndreptat în favoarea Germaniei.

Muncitorii agricoli pot primi tainul în făină de grâu sau pâine

D. prof. N. Gr. Dragomir, ministrul coordonării şi statului major economic, a semnat următoarea decizie:

Art. I. — Cu începere dela data publicării prezentei deciziu în Monitorul Oficial, se permite consumul făinei de grâu şi al pâinei în hrana sau tainul muncitorilor, lucrătorilor sau servitorilor agricoli, cu obligaţia respectării restricţiunilor prevăzute în decizia noastră nr. 109 din 25.I.1941 publicată în M. O. Nr 22/27 I. 941.

Art. II. — Divizia aprovizionărilor generale şi reglementării consumului din ministerul coordonării şi al statului major economic este însărcinată cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

N. R. — *Decizia nr. 109 din 25 Ianuarie 1941 menţionată în decizia de mai sus reglementează măcinişul grâului şi fabricaţia pâinii (să fie rece, în greutate de 800 gr. cu preţul de lei 12, cu 80% făină de grâu populară şi 20% făină de porumb).*

VIZITA GENERALULUI FRANCO IN FRANŢA

Dela stânga la dreapta: Amiralul Darlan; generalul Franco; mareşalul Pétain, în faţa prefecturii din Montpellier, în timp ce se execută imnurile naţionale.

PRELUNGIREA TERMENULUI DE OPŢIUNE FIXAT DE SENTINŢA ARBITRALĂ DELA VIENA

TEXTUL PROTOCOLULUI SEMNAT DE REPREZENTANŢII GUVERNELOR ROMÂN ŞI UNGAR

Primim următorul comunicat oficial:

Eri la amiază a fost semnat de către ministrul afacerilor străine al Ungariei şi de către ministrul României la Budapesta, un protocol având conţinutul de mai jos:

Guvernul Regal Român şi Guvernul Regal Ungar au hotărât cele ce urmează:

1) Termenul de 6 luni, prevăzut în articolele 3 şi 4 ale deciziunii arbitrale dela Viena din 30 August 1940, pentru exercitarea dreptului de opţiune, nu va începe să curgă decât dela o dată ulterioară, care va fi fixată de comun acord de către cele două guverne, atunci când acestea se vor fi înţeles asupra interpretării şi executării articolelor 3 şi 4 din deciziunea arbitrală dela Viena, şi mai ales asupra chestiunii de a şti pe lângă cari autorităţi şi sub cari modalităţi va putea fi exercitat dreptul de opţiune, precum şi asupra reglementării amănunţite a răstimpului în care se va produce schimbarea de domiciliu a optanţilor şi asupra chestiunilor referitoare la bunurile lor.

2) Cele două guverne se vor îngriji ca cele cuprinse în protocolul de faţă să fie aduse imediat la cunoştinţa populaţiunei interesate prin cuvenitele publicaţiuni.

Drept care subsemnaţii, pe deplin autorizaţi de către guvernele lor, au semnat protocolul de faţă.

Făcut la Budapesta, în dublu original, la 26 Februarie 1941.

(ss) L. de BARDOSSY

(ss) G. CRUTZESCU

300 CASE S'AU PRĂBUŞIT LA CZEGLED (UNGARIA)

Budapesta, 26 (Rador). — In oraşul Czegled, la 70 km. spre sud-est de Budapesta, 300 de case s'au prăbuşit din cauza pătrunderii la suprafaţă a apelor subterane, iar alte o mie de case au suferit stricăciuni.

In împrejurimile oraşului, 7000 hectare de teren sunt sub apă.

In districtul Veszprem, 43 case au fost distruse în aceleaşi condiţiuni.

Ministrul de externe al Japoniei va face vizite oficiale la Moscova şi Berlin

Belgrad, 26 (Telegraph-Orient). — Ziarul „Politika" publică ştirea senzaţională din Tokio, după care în cercurile diplomatice bine informate se declară, că ministrul de externe al Japoniei va face în cursul lunii Martie o călătorie oficială la Moscova şi pe urmă la Berlin.

CONDAMNĂRI IN FRANŢA

Vichy, 26 (Rador). — Curtea Marţială din Gamrat a condemnat pe patru foşti membri ai armatei franceze, acuzaţi de trădare de patrie.

Doi locotenenţi au fost condamnaţi la câte 20 ani de muncă silnică, iar alţi doi acuzaţi la câte 10 ani de muncă silnică.

Averea celor condamnaţi a fost confiscată de stat.

IN CORPUL ZIARULUI: CUM A FOST REORGANIZATĂ ŞI INZESTRATĂ ARMATA ŢĂRII DE GENERALUL ANTONESCU

PRESA STRĂINĂ DESPRE PLEBISCITUL DELA 2 MARTIE

PROBLEMA CHIRIILOR

Se apropie termenul de 23 Martie — o lună înainte de Sf. Gheorghe — când proprietarii şi chiriaşii trebue să ştie pe ce bază îşi stabilesc raporturile reciproce.

Credem că oficialitatea are în studiu problema şi va da probabil, fără întârziere, soluţia la care s'a oprit. Depozitari ai confidenţelor şi păsurilor tuturor categoriilor sociale, fie proprietari ori chiriaşi, în curent cu cazurile excepţionale, cu punctul de vedere al fiecăreia dintre cele două tabere, mărturisim că, oricât de strict obiectiv am ţine balanţa justului echilibru, problema rămâne una din cele mai greu de soluţionat.

Dela început trebue să pornim dela principiul impus de necesităţile sociale, de situaţia excepţională în care ne găsim şi stabilit de nevoile celor mulţi şi nevoiaşi: prelungirea contractelor de închiriere.

Anul trecut contractele au fost prelungite până la 23 Aprilie 1941; situaţia generală este aceeaş şi în multe privinţe condiţiile de viaţă sunt şi mai grele, dar ele sunt deopotrivă de grele şi pentru chiriaşi şi pentru proprietari.

Chiriaşii cu venituri fixe — salariaţii publici şi particulari — invocă indicele oficial de scum-

(Continuare în pag. 2-a)

BUGETUL MICULUI AGRICULTOR

de AL. ALIMĂNIŞTEANU

Omenirea întreagă se luptă azi pentru aşezarea societăţii pe noi baze politice, economice şi sociale.

O ţară nu poate fi liniştită şi nu poate face faţă evenimentelor externe, dacă înăuntru nu domneşte buna înţelegere între toate clasele sociale şi activităţile sale. La această linişte nu se ajunge decât dacă fiecare braţ şi fiecare minte are de lucru şi dacă din muncă îi rămâne atâta cât poate duce o viaţă omenească, el şi familia lui.

Cu cât lipsa de lucru creşte, cu atât munca este mai nedrept plătită şi cu cât disproporţia de câştig dintre diferitele activităţi devine mai mare, cu atât se sapă şi se adâncişte prăpastia.

Neînţelegerea unora, setea de câştig a altora au făcut ca ura să prindă rădăcini şi pericolul să devină tot mai mare.

Prin aceste câteva rânduri caut să vă arăt care este minimum-ul necesar unei modeste familii de agricultori, compusă din 5 membri. Am ales clasa rurală, pentrucă ea reprezintă 80% din populaţia ţării noastre, pentrucă este aceia, a cărei muncă este cea mai puţin răsplătită şi, pentrucă mărirea standardului ei de viaţă nu aduce după sine scumpirea vieţii celorlalte clase.

Acum 15 ani, în studiul meu „Organizarea muncii agricole", am dovedit că minimum-ul de trai al unei asemenea familii ar fi de circa 70—80.000 lei anual, adică circa 6—7.000 lei lunar sau circa 200 lei pe zi. Cum însă, în plugărie nu se munceşte în cel mai bun caz decât 220 zile pe an, trebuie să câştige muncind intens circa 360 lei pe zi. Cu cât copiii se măresc şi stau în casa părinţilor lor, cheltuelile se mai scad cu sumele ce copiii le câştigă la rândul lor. Dacă familia nu are copii, bugetul se reduce la circa 50.000 lei pe an sau la circa 230 lei pe zi.

Azi, după 15 ani, se verifică, că bugetul este acelaş, chiar cu tendinţa de a se mări cu cât familia urcă spre un grad mai înalt de civilizaţie şi de viaţă mai bună. Acest buget poate se pare unora că este prea mare. Desigur, dacă rămânem la fărâmiţarea şi la producţia de azi a pământului, dacă milioanele de braţe nu se întrebuinţează zi de zi şi dacă nu ne organizăm ca produsele agricole să capete adevărata lor valoare, acest buget nu se poate echilibra şi nerealizându-se un echilibru, starea periculoasă de mizerie continuă.

Ca întotdeauna şi de data aceasta, mă mulţumesc cu mai puţin, nu sunt de concepţia să se sară dela piciorul gol la pantoful de lac, dela obiala la ciorapul de mătase şi dela o cămaşe, care când se spală purtătorul stă gol, la cămaşa de olandă. Societatea nu poate fi liniştită şi să lucreze cu

(Continuare în pag. 2-a)

24575